

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Onderzoek en
Wetenschapsbeleid

Van

Persoonsgegevens

Datum

10 juni 2024

Referentie

46204351

Bijlagen

1

Intern OCW afgestemd

WJZ

Brief aan Tweede Kamer over voortgang wetsvoorstel
screening kennisveiligheid en moties

Aanleiding

In uw brief aan de Tweede Kamer van 17 mei en tijdens het tweeminutendebat sectorbeeld kennisveiligheid universiteiten (21 mei) gaf u aan dat u op korte termijn een nadere toelichting zult geven op de voortgang van het wetsvoorstel screening. Ook heeft de Kamer u per brief (5 juni) om uitleg gevraagd. In bijgevoegde brief licht u toe waarom het wetsvoorstel niet voor het zomerreces in internetconsultatie kan gaan en gaat u in op de vijf moties die zijn aangenomen.¹

Geadviseerd besluit

Met ondertekening van de brief gaat u akkoord met het informeren van de Tweede Kamer over de voortgang van het wetsvoorstel screening. U stuurt de brief mede namens de minister van JenV en de minister van EZK.

Kernpunten

- U geeft aan meer tijd nodig te hebben om het wetsvoorstel verder uit te werken. U geeft hiervoor drie redenen:
 1. *Afbakening en aanpak sensitieve kennis en technologie*
Op basis van consultatie van experts ziet u aanleiding om de systematiek die tot nu toe was uitgewerkt, verder te doordenken. Deze moet responsief en zo fijnmazig mogelijk zijn, met voldoende waarborgen voor de Nederlandse kennispositie, het concurrentievermogen en de mogelijkheden voor internationale samenwerking.
 2. *Advies College voor de Rechten van de Mens*
Het College heeft advies uitgebracht over het voornemen om alleen onderzoekers en studenten uit derde landen te screenen. U geeft aan het advies aan het bestuderen te zijn en het advies te zullen betrekken bij de doorontwikkeling van het wetsvoorstel.
 3. *Vooronderzoek van mogelijk uitvoerder Justis*
Justis heeft meer tijd nodig dan voorzien, en verwacht het vooronderzoek uiterlijk op 1 juli op te leveren.
- De vijf aangenomen moties neemt u mee in de uitwerking van het wetsvoorstel en in de bredere aanpak kennisveiligheid. In het najaar informeert u de Kamer over de uitvoering van de moties.
- Na de zomer informeert u de Kamer over het tijdspad van het wetsvoorstel.

¹ Zie einde nota voor overzicht van de moties.

Toelichting

1. Afbakening en aanpak sensitieve kennis en technologie

- Naar aanleiding van de feedback die de kennissector in meerdere rondes en via expertsessies heeft gegeven op de lijst met sensitieve technologieën (t/m februari), uw gesprekken met partners in o.a. de VS, Duitsland en België, en een gesprek met experts uit het wetenschaps- en het veiligheidsdomein (april) heeft u verzocht om gemaakte keuzes op dit punt in het wetsontwerp nog eens kritisch tegen het licht te houden.
- U wenste bij het identificeren en wegen van risico's een systematiek te hanteren die flexibel genoeg is om wetenschappelijke ontwikkelingen en wat risicovol is voor de nationale veiligheid bij te houden, die fijnmaziger is dan risicovakgebieden als aangrijpingspunt, en die meer recht doet aan de kansen van samenwerking voor de wetenschap en voor Nederland.
- Een fijnmazige aanpak betekent dat er geen directe koppeling is tussen een vakgebied en een screeningsplicht voor derdelanders, omdat niet alle onderdelen binnen een vakgebied risicovol zijn.
- Deze denkrichting met betrekking tot een meer fijnmazige identificatie en weging van risico's vergt een nadere verkenning. Onderzocht moet bijvoorbeeld worden
 - welk aangrijpingspunt gekozen kan worden, anders dan risicovakgebieden;
 - wat de consequenties zijn voor de afbakening van de doelgroep die voor screening in aanmerking komt (en dus aantallen screenings, de uitvoerbaarheid en de financiële consequenties van het voorstel);
 - hoe geborgd wordt dat de instellingen verantwoorde afwegingen maken en welke kennis zij daarvoor nodig hebben; en
 - hoe zekerheid, voorspelbaarheid en rechtsgelijkheid geboden wordt aan hen die mogelijk gescreend worden.
- De juridische, financiële en uitvoeringsconsequenties van deze denkrichting zijn op dit moment nog niet duidelijk en moeten worden onderzocht als onderdeel van de verkenning. Na de zomer verwachten we de verkenning af te ronden. Dan wordt ook duidelijk wat dit voor het tijdpad van het wetsvoorstel betekent.

2. Advies College voor de Rechten van de Mens over afbakening doelgroep

- Het College is gevraagd te beoordelen in hoeverre de keuze om alleen studenten en onderzoekers uit derde landen te screenen verenigbaar is met het verbod op discriminatie (op grond van nationaliteit).
- Het College heeft op 4 april jl. advies uitgebracht, maar dit roept op sommige punten nog verduidelijkingsvragen op. Om het advies goed te begrijpen is extra duiding nodig. Het College heeft aangegeven bereid te zijn het advies toe te lichten, dus hier maken we gebruik van. Dit is in gang gezet.
- Over de inhoud van het advies wordt u vervolgens separaat geïnformeerd.
- De verkenning van de genoemde denkrichting kan leiden tot een wijziging van de doelgroepafbakening. Het is daarom nog niet duidelijk in welke mate het advies direct toepasbaar is. Dit wordt meegenomen in de verdere uitwerking van het wetsvoorstel.

3. Vooronderzoek van mogelijk uitvoerder Justis

- Om een vooronderzoek op te kunnen leveren wil Justis een goed en zorgvuldig beeld krijgen van het screeningsproduct dat moet worden opgeleverd en op welke manier een risico-inschatting moet worden gemaakt. Justis wil daarnaast meer zicht krijgen op de te screenen (inlichtingen)bronnen, de fysieke veiligheidseisen, de praktijk van de kennisinstellingen en de ICT-implicaties bij het uitvoeren van de opdracht.
- OCW (opdrachtgever) levert de informatie die nodig is om het vooronderzoek af te kunnen ronden. Justis (opdrachtnemer) verwacht op 1 juli 2024 het vooronderzoek op te kunnen leveren.
- Na oplevering bepaalt Justis in samenspraak met de eigenaar (PSG JenV) en andere opdrachtgevers van Justis, of de organisatie een opdracht van deze omvang kan uitvoeren, en onder welke voorwaarden. JenV heeft aangegeven uiterlijk begin september hierover een principebesluit te kunnen nemen.
- Dit tijdpad van het vooronderzoek en de interne JenV-besluitvorming kan wijzigen als de verkenning van de eerder genoemde denkrichting daartoe aanleiding geeft.

Ingediende moties

De vijf moties die zijn ingediend tijdens het tweeminutendebat zijn allen aangenomen. Deze zijn in een overzicht opgenomen aan het eind van voorliggende nota. Over de uitwerking van deze moties wordt u nader geïnformeerd.

Terwijl het voorstel voor screening verder wordt uitgewerkt, kunt u al op korte termijn samen met de kennissector concrete stappen zetten om kennisveiligheid in de praktijk te verstevigen. U kunt hiermee bijvoorbeeld uitvoering geven aan de motie Roodenberg en Paternotte, die de regering oproept om samen met de kennisinstellingen een landelijke set uniforme criteria voor kennisveiligheid te ontwikkelen voor het aangaan van internationale samenwerkingen.

Afstemming interdepartementaal en met kennissector

De in de brief beschreven ontwikkelingen zijn ambtelijk besproken met:

- Stuurgroep screening kennisveiligheid op directieureniveau (JenV, EZK, Def, BZ, BZK, IND, NCTV en de inlichtingen- en veiligheidsdiensten);
- CDINEV (mondelinge toelichting door D.OWB, 6 mei);
- Justis;
- Portefeuillehouders kennisveiligheid bij UNL, VH, KNAW en NWO, bestuurders technische universiteiten, en enkele decanen bèta/techniek.

Uit deze afstemming blijkt steun voor de doorontwikkeling van het wetsvoorstel. U heeft reeds een mededeling gedaan in RDINEV.

Overzicht ingediende moties

Motie	Ingediend door	Over
31288-1130	Martens-America (VVD)	onderzoeken of het wenselijk is het

		Loket Kennisveiligheid ook proactief ongevraagd advies te laten geven aan kennisinstellingen
31288-1131	Martens-America (VVD) Brekelmans (VVD) Hertzberger (NSC)	overleggen met kennisinstellingen zodat er geen nieuwe PhD-studenten met een CSC-beurs worden toegelaten tot gevoelige onderzoeksgebieden
31288-1132	Hertzberger (NSC) Martens-America (VVD) Rooderkerk (D66) Paternotte (D66)	geen samenwerkingsovereenkomsten waarin sprake is van gedeeld intellectueel eigendom met landen waarin dit automatisch eigendom van de staat is
31288-1133	Stultiens (GL-PvdA)	het betrekken van de aandachtspunten van de universiteiten en de KNAW bij de uitwerking van de Wet screening kennisveiligheid
31288-1134	Rooderkerk (D66) Paternotte (D66)	de universiteiten opdragen om uiterlijk dit jaar een centraal en actueel overzicht te realiseren van hun internationale samenwerkingen

Datum
10 juni 2024

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing